

1

Κείμενο - φωτό: ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Το Συρράκο είναι γνωστός ανακηρυγμένος παραδοσιακός οικισμός του νομού Ιωαννίνων, που ανήκει στο Δήμο Βορείων Τζουμέρκων. Η απόσταση από τα Ιωάννινα είναι 53 χλμ. Είναι χτισμένο στο όρος Λάκμος, σε υψόμετρο 1.150 μέτρων, πάνω από τη χαράδρα του ποταμού Χρούσια, παραπόταμου του Καλαρρύτεκου ενώ απέναντί του είναι τα Τζουμέρκα.

Διατηρεί την παραδοσιακή ηπειρώτικη αρχιτεκτονική με πετρόχτιστα σπίτια και στέγες από σχιστόλιθο. Μαζί με τους γειτονικούς Καλαρρύτες είναι τα μόνα χωριά που διατηρούν αυτή την αρχιτεκτονική στα νότια του νομού Ιωαννίνων, σε αντίθεση με την περιοχή των Ζαγοροχωρίων. Πολλά οικήματα είναι μεγάλα και πλούσια, λόγω της οικονομικής άνθησης του Συρράκου στο παρελθόν. Ανάμεσά τους ξεχωρίζει το παλιό πέτρινο, τριώροφο σχολείο, το οποίο είναι και το μεγαλύτερο κτίσμα του χωριού, το οποίο χτίστηκε στις αρχές του 19ου αιώνα. Τώρα που δεν υπάρχουν μαθητές έχει αναπαλαιωθεί και στεγάζει το παραδοσιακό ξενοδοχείο «Συρράκο».

Το Συρράκο χτίστηκε περίπου τον 15ο αιώνα μ.Χ. από Βλαχόφρονους πληθυσμούς. Στη διάρκεια της τουρκοκρατίας αποτέλεσε πρωτεύουσα της αυτοδιοίκησης ορεινής κοινότητας του Μαλακασίου και πήρε το όνομά του από τη βλάχικη λέξη *seraco* που σημαίνει άγονος. Όλα τα γύρω υψώματα είναι γυμνά και πετρώδη. Αυτό οφείλεται στην υπερβόσκηση. Πριν 100 χρόνια εκεί ζούσαν περίπου 3.500 άνθρωποι, οι οποίοι εκτός από ξακουστοί πετράδες, κτιστάδες, ραφτάδες και έμποροι ήταν και κτηνοτρόφοι με 60.000 αιγοπρόβατα! Εκεί γεννήθηκαν ο Ιωάννης Κωλέττης, ο ποιητής Γιώργος Ζαλοκώστας και ο ποιητής Κώστας Κρυστάλλης όπου στο σπίτι του στεγάζεται το λαογραφικό μουσείο.

Το Συρράκο συμμετείχε στην επανάσταση του 1821 με αρχηγό τον Ιωάννη Κωλέττη και μαζί με τους γειτονικούς Καλαρρύτες ήταν τα μοναδικά χωριά της Ηπείρου που συμμετείχαν στην επανάσταση κατά τον πρώτο χρόνο της. Η επανάσταση στην περιοχή καταπνίγηκε γρήγορα από δυνάμεις του

2

3

Χουροίτ Πασά και το χωριό κάκη ολοσχερώς. Ξαναχτίστηκε στο διάστημα 1825-1828 και τα επόμενα χρόνια απέκτησε πάλι οικονομική δύναμη. Ο ποταμός Χρούσιας κάτω από το Συρράκο, αποτελούσε τα σύνορα της Ελλάδας με την Οθωμανική Αυτοκρατορία από το 1881 έως το 1913.

Πλησιάζοντας στο Συρράκο (περίπου 1-2 χλμ. πριν φτάσουμε στο χωριό) έχουμε δύο προσβάσεις. Ο δεξιός δρόμος είναι πιο σύντομος και παρκάρουμε εκεί που σταματά η άσφαλτος. Ακολουθούμε το καλντερίμι για το χωριό περνώντας από μια πέτρινη αψίδα, βρύσες, πέτρινα γεφυράκια και μικρούς καταρράκτες. Ο αριστερός δρόμος είναι ο περιφερειακός, διασχίζει απ έξω όλο το χωριό και έχει σε διάφορα σημεία χώρους στάθμευσης και προσέγγισης. Εντός του οικισμού δεν επιτρέπονται μηχανοκίνητα οχήματα με αποτέλεσμα να διατηρείται άθικτο το παραδοσιακό του χρώμα.

Το Συρράκο με τους Καλαρύτες, τα δύο αντικριστά βλαχοχώρια που τα χωρίζει η χαράδρα του Χρούσια, συνδέονται με παραδοσιακά μονοπάτι διάρκειας το πολύ 2 ωρών. Είναι μια πολύ όμορφη διαδρομή που δέχεται αρκετούς επισκέπτες-πεζοπόρους.

Το φαράγγι **Σταυραετός** ή Μπότζιας βρίσκεται ακριβώς κάτω από το χωριό και τα νερά του καταλήγουν στο Χρούσια, παραπόταμο του Καλαρούτικου ποταμού.

Η πρόσβαση του φαραγγιού γίνεται από την πέτρινη γέφυρα πριν τα πρώτα σπίτια του χωριού. Η διαδρομή ξεκινάει ήπια χωρίς δυσκολίες με μικρούς καταρράκτες 7-12 μέτρων αλλά και διαστήματα με περπάτημα. Το σκηνικό αλλάζει μόλις το φαράγγι τέμνει τη χαράδρα του Χρούσια. Εκεί τραβερσάρουμε και κατεβαίνουμε αρνητικό καταρράκτη 48μέτρων. Μπορεί να είναι μεγάλος καταρράκτης, αλλά δεν έχει κινδύνους και ιδιαιτερότητες! Η μεγάλη ομορφιά του φαραγγιού Σταυραετός ξεκινάει από αυτό το σημείο κι έπειτα. Τα νερά μας πηγής που βρίσκεται απέναντι από το μεγάλο καταρράκτη που κατεβαίνουμε, δημιουργούν ακόμη έναν μεγάλο καταρράκτη 50 μέτρων, έχουν συνεχή ροή και βγαίνουν από σπήλαιο που βρίσκεται στους γκρεμούς ακριβώς κάτω από το χωριό. Ο καταρράκτης αυτός και οι πηγές του, έχουν πρόσβαση μέσα από το χωριό, από μονοπάτι που διαμορφώθηκε ειδικά γι αυτό το σκοπό. Η κατάβαση κι αυτού του καταρράκτη είναι επίσης εντυπωσιακή. Ο χώρος της σμίξης των δύο καταρρακτών είναι πράγματι εντυπωσιακός και πολύ σύντομα οι παράγοντες του χωριού θα έχουν έτοιμο δίκτυο μονοπατιών προσέγγισης όλων αυτών των σημείων, για να μπορούν και οι απλοί επισκέπτες-πεζοπόροι να θαυμάζουν το μεγαλείο της φύσης.

1,2,5. Εικόνες του μαγευτικού φαραγγιού από το σημείο σμίξη και κάτω.

3. Παρκάροντας στην αρχή του χωριού, ακολουθούμε το καλντερίμι. Η πετρόχτιστη γέφυρα είναι και η είσοδος του φαραγγιού.

4. Στην κόψη του 48μετρου καταρράκτη, πριν την ένωση με τα νερά των πηγών.

6. Το Συρράκο είναι γνωστός ανακηρυγμένος παραδοσιακός οικισμός του νομού Ιωαννίνων, που ανήκει στο Δήμο Βορείων Τζουμέρκων.

7,8,9,10. Πλησιάζοντας προς τον ποταμό Χρούσια, το φαράγγι συνεχώς ομορφαίνει!

Στη συνέχεια του φαράγγι του **Σταυραετού** μέχρι να ανταμώσει το Χρούσια, έχει άλλους 4 καταρράκτες 12, 18, 12 και 8 μέτρων με εντυπωσιακά πλακώδη πετρώματα και βαθιές λίμνες. Η ομορφιά της φύσης σ' αυτό το σημείο είναι απερίγραπτη! Μετά από 3 ώρες canyoning κι όμορφες εικόνες, ανταμώνουμε το Χρούσια και διασχίζουμε το ποτάμι προς τα πάνω από την αριστερή του πλευρά. Υπάρχει στην όχθη του παλιό μονοπάτι που αν το βρούμε, θα μας βοηθήσει αρκετά στην επιστροφή μας. Μετά από μισή ώρα περίπου ανάβασης και διάσχισης μέσα από μικρές λιμνούλες, συναντάμε το γεφυράκι της διαδρομής Συρράκο-Καλαρρύτες. Είναι ένα όμορφο κομβικό σημείο που έχει λίγο πιο πάνω κι έναν παλιό διατηρητέο νερόμυλο όπου αξίζει να αφιερώσουμε λίγο χρόνο να το εξερευνήσουμε. Ακόμα μισή ώρα ανηφορική πεζοπορία και βγαίνουμε στο χωριό.

Ο συνολικός χρόνος για την κατάβαση του φαραγγιού (πεζοπορία+canyoning+προετοιμασία) είναι 5-6 ώρες.

Το φαράγγι του **Σταυραετού** είναι επισκέψιμο όλο το χρόνο, με την προϋπόθεση να έχει καλοκαιρία και να μην έχει προηγηθεί έντονο καιρικό φαινόμενο, όπου υπερχειλίζουν όλα τα ποτάμια της περιοχής. Η παραδοσιακή αρχιτεκτονική του χωριού που είναι από τα κομβικότερα σημεία τουριστικής έλξης της περιοχής, αλλά και της φυσικής αισθητικής του Περιστερίου και Τζουμέρκων, είναι ένας καλός συνδυασμός, αλλά και αφορμή να επισκεφθείτε το Συρράκο και να πάτε στο φαράγγι του **Σταυραετού**. Οι πολύ προσιτές τιμές για φαγητό και διανυκτέρευση σε παραδοσιακά καταλύματα, παρακινεί τον επισκέπτη να φτάσει ως εκεί. Τα ξενοδοχεία «Συρράκο» και «Σταυραετός» παραμένουν ανοιχτά όλο το χρόνο και διαθέτουν εξαιρετική κουζίνα.

Η ομάδα του Hellas canyon που συμμετείχε στην εξερεύνηση και αρμάτωμα του φαραγγιού, θα ήθελε να ευχαριστήσει όλους όσοι βοήθησαν στις εργασίες της ανάδειξης του μονοπατιού για την πρόσβαση του φαραγγιού και ειδικά το Χρήστο Χασάνη (πρόεδρο του Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων Περιστερίου και χαράδρας Αράχθου) για την οργάνωση των μονοπατιών, καθώς επίσης και τα εστιατόρια-ξενοδοχεία «Συρράκο» και «Σταυραετός» για τη φιλοξενία που μας πρόσφεραν.

16

20

17

18

19

11. Το Συρράκο είναι χτισμένο πάνω από τη χαράδρα του ποταμού Χρούσια και στο βάθος φαίνονται τα Τζουμέρκα.

12. Η διαδρομή που οδηγεί στα τελευταία κάτω σπίτια και στην είσοδο του καταρράκτη που σχηματίζουν οι πηγές στους πρόποδες του χωριού.

13. Το αρμάτωμα του φαραγγιού.

14. Η κατάβαση του μεγάλου καταρράκτη από ψηλά.

15. Ο μεγάλος καταρράκτης (στη φωτογραφία είναι στεγνός) όπως φαίνεται από κάτω.

16. Το τελείωμα του χωριού είναι ακριβώς πάνω από το φαράγγι.

17. Η ομάδα στο σημείο που ανταμώνουν οι δύο καταρράκτες.

18. Το διατηρητέο μονοπάτι της επιστροφής (Συρράκο-Καλαρρύτες).

19. Ο Χρήστος Χασάνης, πρόεδρος του Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων Περιστερίου και χαράδρας Αράχθου, συμμετείχε μαζί μας στην εξερεύνηση. Η βοήθεια αυτού και των συνεργατών του για την ανάπτυξη των φαραγγιών της περιοχής είναι σημαντική!

20. Η αντάμωση με τα κρυστάλλινα νερά του Χρούσια.